

Trygga Svan
Kiboga

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV 1633

Fh. Fellingsbro Folkhögskola
och Lantmannaskola

4

Söderm.

Varmla julen i Västerna socken,

Södermanlands län.

(Västerna) län.
Västerna

1

För i tiden förras julen i många huseuden
ganska olika mot nu. Julen var under förra tiden
mera beslig, varför den också var mera
öftelängslad än nu. Det första man gjorde
var att bränna julbrännvin, vilket försig-
 gick i ganska stor utsträckning. Sedan
då var manuskriptet, brjode julskottet,
då de var gjorda gjuten skottades. Då var
att kunnodern och hennes flickor, som
fick visa prov på hur de kunde ordna
allt, såsom ringning, stekning och sallering,
så att ingenting fick skämmas bort.
Veckan före jul skulle det byggas julst.
dessa tillagades av lika mycket råg och malt,

(4 sid)

2.

ringfäst en halv spenne av varje, efter den tittas
 mätt. Så bruggen skulle mättas "säftas", d. v. s.
 pakas med vattnet och arbetas grundligt. Så fick
 det stå omhändert med en ren lokan till kl. 12-1
 på natten. Så på fick man lägga en så kallade
 "rosten", som bestod av råghalm, som mättet
 skulle ligga på under bruggen. När julstet var
 färdigt, börjades julbohet.

Detta bestod av stora läskt limpor, vörtbröd,
 sastrar och riktkaker samt kringlor och
 skorpor. Sedan julbohet var färdigt, började
 rengöring och skuring av hopen och linn.

Skuren bestod av plattor och djupa fat, tallrikar,
 slop och skålar med grepar men även allt
 skulle skuras, så att det blev blankt som
 silver. Sedan skurades och fjädes från golvet
 till tak. När allt detta var färdigt, togs

julhelmen ut, d. v. s. långskum, tröskad med "slaga", 5.3
och breddes ut över hela golvet ljukt och mjukt
att gå på. I synnerhet barnen hade mycket roligt,
och att rulla sig i den.

Senna helan fick ej tagas ut förrän nyårsaftnen.
Sedan dekades julbordet, först en vit himmelsösa duk,
djupa ständers en hel kist skinka, en stor skinka
samt julbollar var alla slag. Detta skulle stå
övert hela julnatten. Vid sidda skulle
stå en stor ljusstake med en slutt ljus, detta
skulle brinna hela julnatten, och den, som kunde
hålla sig vakna, skulle få se ljuset brinna med
twa lågn, den skulle var Frälsaren född, så
var sängen. När sedan på morgonen det var
dags att resa till julnatten, plågade man alltid

4. giva hästarna en julsup, så att de kunde
springa rikligt fort hem.

När man sedan kom hem från julotten och
satt sig vid det festligt dukade bordet,
blev det ofta för mycket av det goda,
särfrä gubbarna för det mesta blev för
mycket glada och bråkiga av sig.

Vi se således, att julen i gamla tiden ej
frändes alldeles oklanderligt. /

Tryggve Lönberg.

Svens: Väckulla

Rebaga.